ODLUKE

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2021/156

od 9. veljače 2021.

o produljenju mandata Europske skupine za etiku u znanosti i novim tehnologijama

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

budući da:

(1) U članku 2. Ugovora o Europskoj uniji sadržane su vrijednosti na kojima se temelji Unija. Člankom 6. Ugovora o Europskoj uniji Povelji Europske unije o temeljnim pravima dodjeljuje se jednaka pravna vrijednost kao i Ugovorima te se predviđa da temeljna prava, kako su zajamčena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i kako proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama, čine opća načela prava Unije.

(2) Komisija je 20. studenoga 1991. odlučila osnovati skupinu savjetnika za etičke implikacije biotehnologije (GAEIB) i tako uključiti etiku u postupak donošenja odluka u području politika istraživanja i tehnološkog razvoja Zajednice.

(3) Komisija je 16. prosinca 1997. odlučila GAEIB zamijeniti Europskom skupinom za etiku u znanosti i novim tehnologijama (EGE) te proširiti mandat skupine na sva područja primjene znanosti i tehnologije. Mandat EGE-a potom je produljivan, posljednji put Odlukom Komisije (EU) 2016/835 ([1]) na razdoblje od pet godina, koje završava 28. svibnja 2021.

(4) Mandat EGE-a primjereno je nakon tog datuma produljiti na neodređeno razdoblje i imenovati nove članove u skladu s Odlukom Komisije C(2016) 3301 final od 30. svibnja 2016. o uspostavi horizontalnih pravila o osnivanju i radu stručnih skupina Komisije („horizontalna pravila”).

(5) EGE bi Komisiju na njezin zahtjev ili na vlastitu inicijativu i u dogovoru s njom trebao neovisno savjetovati na horizontalnoj razini o svim politikama i zakonodavstvu Unije kada se etička i društvena dimenzija te dimenzija temeljnih prava preklapaju s razvojem znanosti i novih tehnologija. Komisija može EGE-u ukazati na pitanja za koja Europski parlament i Vijeće smatraju da su od velike etičke važnosti.

(6) Zadaće EGE-a ključne su za uključivanje temeljnih prava i vrijednosti u politike Unije u svim područjima znanstvenih i tehnoloških inovacija. U tu bi svrhu EGE trebao izraditi detaljne analize i konkretne preporuke na temelju kojih bi u mišljenjima i izjavama predložio kako pristupiti glavnim etičkim pitanjima.

(7) EGE bi se trebao sastojati od visokokvalificiranih i neovisnih stručnjaka, imenovanih u osobnom svojstvu, koji djeluju neovisno i u javnom interesu. Pri njihovu odabiru Komisiji bi trebao pomagati neovisni identifikacijski odbor. Odabir bi se trebao provesti na temelju objektivnih kriterija nakon otvorenog poziva na podnošenje prijava.

([1]) Odluka Komisije (EU) 2016/835 od 25. svibnja 2016. o produljenu mandata Europske skupine za etiku u znanosti i novim tehnologijama (SL L 140, 27.5.2016., str. 21.).

(8) Za članove EGE-a trebalo bi utvrditi pravila o objavljivanju informacija.

(9) Osobne podatke trebalo bi obrađivati u skladu s Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]).

(10) Radi jasnoće i pravne sigurnosti Odluku (EU) 2016/835 trebalo bi službeno staviti izvan snage s učinkom od 28. svibnja 2021. S obzirom na potrebu za preispitivanjem odredaba o postupku odabira i troškovima sastanaka prije isteka mandata na temelju Odluke (EU) 2016/835, relevantne odredbe trebale bi se primjenjivati od dana donošenja ove Odluke,

ODLUČILA JE:

Članak 1.

Predmet

Osniva se Europska skupina za etiku u znanosti i novim tehnologijama (EGE).

Članak 2.

Zadaće

EGE-ova je zadaća Komisiju na njezin zahtjev ili na vlastitu inicijativu, što izražava njegov predsjednik i što se usuglašava s nadležnom službom Komisije, neovisno savjetovati o pitanjima u kojima se etička i društvena dimenzija te dimenzija temeljnih prava preklapaju s razvojem znanosti i novih tehnologija.

EGE osobito:

(a) identificira, definira i proučava etička pitanja koja se javljaju zbog promjena u području znanosti i tehnologija;

(b) daje smjernice koje su ključne za razvoj, provedbu i praćenje politika ili zakonodavstva Unije, a u obliku su analiza i preporuka iznesenih u mišljenjima i izjavama, s namjenom promicanja etičkog oblikovanja politika Unije u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.

Članak 3.

Savjetovanje

Komisija se može savjetovati s EGE-om o svim pitanjima povezanima sa zadaćama iz članka 2. U tom kontekstu Komisija može EGE-u ukazati na pitanja za koja Europski parlament i Vijeće smatraju da su od velike etičke važnosti. S EGE-om se prema potrebi o pitanjima koja se odnose na zadaće iz članka 2. savjetuju druga stručna tijela koja je osnovala Komisija.

Članak 4.

Članstvo

1. EGE ima najviše 15 članova.

2. Članovi moraju biti stručni u zadaćama iz članka 2.

3. Članovi su pojedinci imenovani u osobnom svojstvu.

([2]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

4. Članovi postupaju neovisno i u javnom interesu. Članovi pravodobno obavješćuju nadležnu službu Komisije u Glavnoj upravi za istraživanje i inovacije o svakom sukobu interesa koji bi mogao ugroziti njihovu neovisnost.

5. Članovi koji više nisu u mogućnosti djelotvorno doprinositi vijećanju u EGE-u ili koji prema mišljenju nadležne službe Komisije ne ispunjavaju uvjete iz članka 339. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ili koji daju ostavku više se ne pozivaju na sastanke skupine, a do kraja mandata može ih zamijeniti osoba koju predsjednik Komisije imenuje s popisa prikladnih kandidata iz članka 5. stavka 7.

Članak 5.

Postupak odabira

1. Članovi EGE-a odabiru se nakon javnog poziva na podnošenje prijava koji se objavljuje u registru stručnih skupina Komisije i drugim sličnim strukturama („registar stručnih skupina”). Poziv na podnošenje prijava može se objaviti i drugdje, primjerice na namjenskim internetskim stranicama. U pozivu na podnošenje prijava moraju se jasno navesti kriteriji odabira, među kojima su i potrebna stručnost za posao koji se obavlja. Rok za podnošenje prijava ne smije biti kraći od četiri tjedna.

2. Pojedinci koji podnose prijave za članstvo moraju objaviti sve okolnosti koje bi mogle dovesti do sukoba interesa. Konkretno, nadležna služba Komisije zahtijeva da ti pojedinci kao dio prijave dostave izjavu o sukobu interesa na temelju standardnog obrasca te izjave za stručne skupine i ažurirani životopis. Podnošenje pravilno popunjenog obrasca izjave o sukobu interesa preduvjet je da bi se pojedinac mogao imenovati članom u osobnom svojstvu. Sukob interesa procjenjuje se u skladu s horizontalnim pravilima.

3. Članove EGE-a iz redova stručnjaka nadležnih za područja iz članka 2. koji su se odazvali pozivu na podnošenje prijava imenuje predsjednik Komisije na temelju prijedloga člana Komisije odgovornog za službu Komisije koja osigurava tajništvo EGE-a.

4. Postupak odabira nadzire identifikacijski odbor. Identifikacijski odbor posebno pomaže Komisiji u identifikaciji i odabiru potencijalnih članova EGE-a te u procjeni njihove dostupnosti i spremnosti da obavljaju dužnosti članova. Identifikacijski odbor sastoji se od tri člana koje imenuje član Komisije odgovoran za službu Komisije koja osigurava tajništvo EGE-a, a potporu mu pruža tajništvo koje osigurava nadležna služba Komisije. Identifikacijski odbor ocjenjuje prihvatljive kandidate s popisa koji je nadležna služba Komisije dostavila na temelju početne procjene svih prijava prema kriterijima odabira. Identifikacijski odbor podnosi preporuku članu Komisije odgovornom za službu Komisije koja osigurava tajništvo EGE-a.

5. Pri odabiru članova EGE-a nadležna služba Komisije nastoji u najvećoj mogućoj mjeri osigurati visoku razinu stručnosti i pluralizma, geografsku ravnotežu i ravnotežu broja muškaraca i žena te uravnoteženu zastupljenost relevantnih područja stručnog znanja i interesa, uzimajući u obzir zadaće EGE-a iz članka 2., potrebno stručno znanje te odziv kandidata na poziv na iskaz interesa.

6. Članovi se imenuju na mandat od najviše tri godine. Mandat im traje do zamjene ili do isteka mandata. Mandat im se može produljiti. Članstvo u EGE-u traje najdulje tri mandatna razdoblja.

7. Nadležna služba Komisije sastavlja popis prikladnih kandidata s kojeg se mogu imenovati zamjene članova. Nadležna služba Komisije dužna je od podnositelja prijave zatražiti suglasnost prije nego što njihova imena uvrsti na popis prikladnih kandidata.

Članak 6.

Predsjednik

Članovi EGE-a iz svojih redova običnom većinom glasova izabiru predsjednika i jednog ili dva potpredsjednika, koji te funkcije obavljaju za vrijeme trajanja svojeg mandata.

Članak 7.

Rad

1. Nadležna služba Komisije blisko surađuje s predsjednikom EGE-a, odgovorna je za koordinaciju i organizaciju rada EGE-a te mu osigurava usluge tajništva.

2. Službenici Komisije iz njezinih drugih službi koje zanima rad EGE-a mogu zatražiti da im se omogući prisustvovanje na sastancima EGE-a i njegovih podskupina.

3. Nadležna služba Komisije odobrava program rada EGE-a, uključujući etičke analize koje EGE sam predloži. U svaki se zahtjev za etičku analizu uključuju njezini parametri. Kad od EGE-a traži savjet, Komisija određuje rok za analizu.

4. EGE-u u mišljenjima daje preporuke. One su utemeljene na pregledu dostignuća znanosti i tehnologija o kojima je riječ te temeljitoj analizi relevantnih etičkih pitanja. Relevantne službe Komisije obavješćuju se o preporukama koje je izradio EGE.

5. EGE djeluje kolegijalno. Radni se postupci temelje na poslovniku, a namjena im je da se svim članovima omogući da aktivno sudjeluju u aktivnostima skupine. Skupina u načelu donosi mišljenja i izjave konsenzusom. U slučaju glasovanja članovi odlučuju običnom većinom. Članovi koji su glasovali protiv ili su bili suzdržani imaju pravo zatražiti da se obrazloženje njihova stajališta (kao „mišljenje manjine") priloži mišljenju ili izjavi s imenima članova koji se ne slažu s većinom.

6. Svako se mišljenje šalje predsjedniku Komisije ili predstavniku kojeg odredi. Svako se mišljenje, čim ga EGE donese, odmah javno objavljuje na internetskoj stranici EGE-a te dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.

7. EGE se u načelu sastaje u prostorima Komisije u skladu s načinima rada i kalendarom koje je utvrdila nadležna služba Komisije. EGE se sastaje najmanje šest puta u razdoblju od 12 mjeseci i pritom radi barem 12 radnih dana godišnje. Ako je potrebno, uz dogovor s nadležnom službom Komisije mogu se organizirati dodatni sastanci.

8. Nadležna služba Komisije može radi pripreme analiza EGE-a, a u granicama raspoloživih resursa, pokrenuti studije kako bi prikupila sve potrebne znanstvene i tehničke informacije i uspostavila bliske veze s predstavnicima etičkih tijela u državama članicama i trećim zemljama.

9. Nadležna služba Komisije organizira okrugli javni stol radi promicanja dijaloga i povećanja transparentnosti u vezi sa svakim mišljenjem EGE-a. EGE uspostavlja bliske veze sa službama Komisije koje se bave temama na kojima radi.

10. Ako je zbog operativnih okolnosti savjet o određenom pitanju potrebno dati brže nego što bi to bilo moguće donošenjem mišljenja, mogu se iznijeti kratke izjave ili drugi oblici analiza, nakon kojih se prema potrebi pitanje potpunije analizira u mišljenju, pri čemu se osigurava poštovanje načela transparentnosti kao i za svako drugo mišljenje. Izjave se objavljuju i javno su dostupne na internetskoj stranici EGE-a. U okviru svojeg programa rada i u dogovoru s nadležnom službom Komisije EGE može ažurirati svoja mišljenja ako smatra da je to potrebno.

11. EGE-ove su rasprave povjerljive. U dogovoru s nadležnom službom Komisije EGE može odlukom obične većine članova otvoriti svoja vijećanja za javnost.

12. Zapisnik o raspravi o pojedinim točkama dnevnog reda i o mišljenjima EGE-a mora biti smislen i potpun. Zapisnik sastavlja tajništvo, a za njega je odgovoran predsjednik.

Članak 8.

Podskupine

1. Nadležna služba Komisije može osnovati podskupine radi razmatranja određenih pitanja na temelju opisa posla koji odredi. Podskupine rade u skladu s horizontalnim pravilima i odgovaraju EGE-u. Raspuštaju se nakon ispunjenog mandata.

2. Članovi podskupina koji nisu članovi EGE-a odabiru se na temelju javnog poziva na podnošenje prijava u skladu s člankom 5. i horizontalnim pravilima ([3]).

Članak 9.

Pozvani stručnjaci

1. Nadležna služba Komisije može na *ad hoc* osnovi pozvati stručnjake i predstavnike relevantnih organizacija s posebnim stručnim znanjem ili gledištima da sudjeluju u radu EGE-a ili njegovih podskupina radi razmjene mišljenja o temi na dnevnom redu.

2. Nadležna služba Komisije može usto na *ad hoc* osnovi za sudjelovanje u radu EGE-a angažirati vanjske stručnjake ako smatra da je potrebno obuhvatiti široki spektar etičkih pitanja povezanih s napretkom u znanosti i novim tehnologijama.

Članak 10.

Poslovnik

Na prijedlog i u dogovoru s nadležnom službom Komisije EGE običnom većinom članova donosi poslovnik na temelju standardnog poslovnika za stručne skupine i u skladu s horizontalnim pravilima.

Članak 11.

Poslovna tajna i postupanje s klasificiranim podacima

Članovi EGE-a i članovi podskupina, pozvani stručnjaci i članovi identifikacijskog odbora dužni su poštovati obvezu čuvanja poslovne tajne, koja se na temelju Ugovorâ i pravila o njihovoj provedbi odnosi na sve članove institucija i njihovo osoblje, ali i pravila Komisije o sigurnosti u pogledu zaštite klasificiranih podataka Unije utvrđena odlukama Komisije (EU, Euratom) 2015/443 ([4]) i (EU, Euratom) 2015/444 ([5]). U slučaju nepoštovanja tih obveza Komisija može poduzeti odgovarajuće mjere.

([3]) Vidjeti članak 10. i članak 14. stavak 2. horizontalnih pravila.
([4]) Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41.).
([5]) Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

Članak 12.

Transparentnost

1. EGE i njegove podskupine registriraju se, a imena članova objavljuju u registru stručnih skupina.

2. Svi relevantni dokumenti, uključujući dnevni red, zapisnike i podneske sudionika, dostupni su u registru stručnih skupina ili se u njemu navodi poveznica na namjenske internetske stranice na kojima ih se može pronaći. Pristup namjenskim internetskim stranicama ne smije se uvjetovati registracijom korisnika niti ni na koji drugi način biti ograničen. Konkretno, dnevni red i drugi relevantni popratni dokumenti objavljuju se pravodobno prije održavanja sastanka, nakon čega se na vrijeme objavljuje i zapisnik. Iznimke od objave predviđene su samo ako se procijeni da bi se otkrivanjem dokumenta ugrozila zaštita javnog ili privatnog interesa kako je utvrđeno člankom 4. Uredbe (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]).

Članak 13.

Troškovi sastanaka

1. Sudionici u aktivnostima EGE-a i njegovih podskupina ne primaju naknadu za svoje usluge.

2. Komisija nadoknađuje putne troškove i dnevnice sudionika u aktivnostima EGE-a i njegovih podskupina te članova identifikacijskog odbora. Nadoknada se isplaćuje u skladu s važećim propisima Komisije i u okviru raspoloživih sredstava dodijeljenih službama Komisije u okviru godišnjeg postupka raspodjele sredstava.

Članak 14.

Stavljanje izvan snage

Odluka (EU) 2016/835 stavlja se izvan snage s učinkom od 28. svibnja 2021.

Članak 15.

Primjena

Osim članaka 5. i 13., ova se Odluka primjenjuje od 28. svibnja 2021.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. veljače 2021.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

([6]) Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5.2001., str. 43.). Te iznimke služe zaštiti javne sigurnosti, vojnih poslova, međunarodnih odnosa, financijske, monetarne ili gospodarske politike, privatnosti i integriteta pojedinca, poslovnih interesa, sudskih postupaka i pravnih savjeta, inspekcija/istraga/revizija i procesa odlučivanja institucije.